

Я.Ф. Морська
С.М. Шароварко

**ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ
НАПАМ'ЯТЬ
У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ**

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 74.202.5(Укр)
М79

Морська Я.Ф., Шароварко С.М.

М79 Вивчення творів напам'ять у початкових класах: Посібник
для вчителя. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. — 56 с.

ISBN 978-966-10-1250-8

У посібнику подано розробки нестандартних уроків з вивчення творів напам'ять, зміст яких відповідає чинній навчальній програмі з читання для 2-4 класів.

Автори посібника пропонують цікавий ігровий матеріал, творчі завдання з використанням різних прийомів заучування напам'ять на основі інтерактивних форм роботи на уроках.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів, батьків.

ББК 74.202.5(Укр)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1250-8

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2010

ВСТУП

Із читанням художнього матеріалу часто пов'язується вивчення напам'ять віршів, байок, невеличких художніх прозових уривків.

Заучування напам'ять збагачує мову учнів образними словами й виразами, розвиває естетичні смаки, сприяє тренуванню пам'яті дітей.

Добирати для вивчення напам'ять треба лише ті твори, які цінні з художнього боку, цікаві, доступні за своїм змістом віковій дитини.

Необхідною передумовою ефективності заучування напам'ять є усвідомлення учнями змісту того, що вивчається, уміння правильно і виразно читати запропонований твір.

Важливе значення для сприйняття учнями художнього твору має перше виразне, емоційне читання тексту вчителем. Наступна робота з його осмислення глибше, повніше розкриває перед дітьми образи, картини і цим готує учнів до виразного читання, а далі — й до заучування напам'ять.

До цього етапу можна приступати лише тоді, коли учні правильно зрозуміли твір, розібралися у його змісті та образах, достатньо підготовлені до його виразного читання.

Є різні прийоми заучування напам'ять: частинами, цілісно (шляхом тривалого, багаторазового читання твору) та комбінованим способом.

Перед тим, як вивчити напам'ять, треба добре підготувати учнів. Учителеві слід вказати на особливо важливі слова, зачитати твір ще раз або окремі його уривки. Після кількохразового читання всього твору можна порадити дітям довчити окремі рядки чи строфи, що важче даються для запам'ятовування. Цим ми підготуємо учнів до остаточного заучування твору вдома. Отже, комбінований спосіб є найкращим.

Організуючи вивчення творів напам'ять, слід враховувати психологічну особливість цього процесу. Одним дітям краще дається заучування за допомогою зорової пам'яті, іншим — слухової чи моторної. Одні з них швидше вивчають, читаючи про себе, інші ж — читаючи вголос чи повторюючи за вчителем. Найкращий ефект дає вивчення напам'ять під час читання вголос, бо за такого способу діє різне запам'ятовування: зорове, слухове, моторне, а головне, що одночасно із заучуванням виробляється правильна виразність.

Іноді учень стверджує, що вдома він знав вірш, а в класі не може його прочитати, збивається, пропускає окремі частини. Здебільшого це стається тому, що учень вивчив вірш за одним разом, вчора ввечері

або сьогодні вранці його більше не повторював, тобто — не міцно за-
своїв. Потрібно знати, що вивчене краще запам'ятовується тоді, коли
воно вивчається не за одним разом, а за два-три.

Для того, щоб діти не помилялись в ході читання віршів напам'ять,
доцільно на початку уроку запропонувати мовчки прочитати твір, зосе-
редитись. Учителеві варто також виразно продекламувати вірш, щоб діти
послухали. Тільки тоді можна перевіряти якість читання учнями.

Навчальною програмою з читання передбачено вивчення напам'ять
відповідної кількості творів:

2 клас — 6-7 віршів;

3 клас — 7-8 віршів;

4 клас — 8-10 віршів, 2-3 уривки з прозових творів.

Перевірка цього виду діяльності здійснюється індивідуально, що
дає змогу вчителю накопичувати дані про динаміку розвитку в учнів
виразності читання і враховувати їх під час підсумкового оцінювання.
Результати цього виду перевірки фіксують на лівій сторінці класного
журналу (без дати) окремою колонкою «вивчення напам'ять» після
дати, коли цей твір було задано.

Пропонуємо конспекти уроків з вивчення віршів напам'ять.

Тема. ІВАН ФРАНКО “ДРІМАЮТЬ СЕЛА”, ЛІНА КОСТЕНКО “ЗДИВОВАНІ КВІТИ (2 КЛАС)

Мета. Удосконалювати вміння виразно читати вірш, розширювати знання про авторів поезій; розвивати естетичні почуття дітей, образне мислення і мовлення; виховувати любов до природи рідного краю, бережне ставлення до неї.

Обладнання: дидактичні матеріали для проведення мовних ігор, портрет І. Франка, тематичні ілюстрації, стрічка «Буквений ряд».

Хід уроку

I. Підготовчі вправи.

1) Вправа «Старт-фініш» (для нарощування темпу читання).

сон — сонце	сажа — сажати
вік — віконце	лама — ламати
столи — столиця	пара — парашут
сини — синиця	марш — маршрут

(Читання слів в різному темпі, на одному диханні.)

2) «Читалочки-переставлялочки».

— Переставте склади місцями і прочитайте утворені слова.

ла — се
це — сон
ки — сад
хо — ти
ки — хат
би — вер
да — во

3) Вправа «Дешифрувальник».

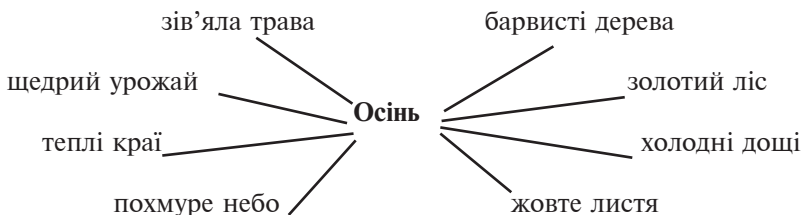
— Розшифруйте слово, яке має такий цифровий код: 6, 6, 4, 5,

9 — пора року.

4) Розвиток зв'язного мовлення. Інтерактивна вправа «Асоціативний куш».

— Про яку пору року йтиме мова?

— Які асоціації виникають у вас, коли ви чуєте слово “осінь”?

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка,
повну версію книги.